

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/285/2021
Identifikačné číslo spisu: 2618201850
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:2618201850.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Martina Holiča, v spore žalobcu C. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom C.. T. XX, Č., zastúpeného Centrom správnej pomoci Galanta, združením so sídlom Staničná 1702/10, Galanta, IČO: 51 412 802, proti žalovanému Slovak Telekom, a. s., so sídlom Bajkalská 28, Bratislava, IČO: 35 763 469, o zaplatenie 701,96 eura s príslušenstvom a o zaplatenie 5 000 eur, vedenom na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 11Csp/59/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 25CoCsp/32/2020-188 z 29. marca 2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. V spore vedenom na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 11Csp/59/2018 sa žalobca voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 824,27 eura (istiny v sume 701,96 eura s 5,5% úrokom z omeškania ročne od 11. augusta 2015) titulom náhrady škody a sumy 5 000 eur ako primeraného finančného zadosťučinenia. Neskôr vzal žalobu v časti primeraného finančného zadosťučinenia späť a v tejto časti trval len za zaplatení sumy 500 eur. Žalobca špecifikoval sumu 701,96 eura ako vyčíslenie nákladov spojených s kúpou telefónu od žalovaného (19 eur) a následnou reklamáciou, čakaním na kuriéra, cestovným, stratou času, kopírovaním materiálov, dopísaním listu, cestou na poštu atď.

2. Rozsudkom č. k. 11Csp/59/2018-127 zo 16. októbra 2019 Okresný súd Senica konanie v časti o zaplatenie 4 500 eur z titulu primeraného finančného zadosťučinenia zastavil, vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobcu zaviazal na plnú náhradu trov konania žalovanému. Súd prvej inštancie ustálil, že medzi stranami sporu bola uzatvorená kúpna zmluva, na základe ktorej si žalobca dňa 14. decembra 2014 zakúpil od žalovaného mobilný telefón v akciovej cene 19 eur a zvyšok, t. j. sumu 96 eur sa zaviazal zaplatiť v 24 splátkach po 4 eurá mesačne. Žalobca telefón opakovane reklamoval u žalovaného v jeho predajniach, dňa 17. marca 2015, 27. apríla 2015 a 4. júna 2015, pričom reklamoval stále tú istú vadu, ktorou mala byť nedostatočná výdrž batérie. Všetky reklamácie žalovaný riadne prijal a vybavil v zákonom

stanovenej lehote 30 dní. Autorizovaný servis konštatoval, že reklamovanú vadu v podobe slabej výdrže batérie nezistil a vada sa neprejavila. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že listy žalobcu zo dňa 8. júla 2015 a 10. júla 2015 nie je možné považovať za uplatnenie reklamácie, pretože v týchto žalobca len vyjadruje svoju nespokojnosť s doterajším vybavením jeho trojnásobnej reklamácie žalovaným. Listom z 30. augusta 2015 žalobca odstúpil od kúpnej zmluvy, a to jednak z dôvodu, že trikrát reklamoval tú istú vadu a vada nebola odstránená, ale aj v zmysle zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, pretože nebola dodržaná zákonná 30-dňová lehota na vybavenie reklamácie. Podľa názoru prvoinštančného súdu reklamácie neboli podané dôvodne a žalovaný ich vybavil riadne; žalobcovi nevzniklo právo v zmysle § 623 Občianskeho zákonníka, a preto súd prvej inštancie považoval odstúpenie od zmluvy, ktoré vykonal žalobca listom z 30. augusta 2015 za neplatné. Súd prvej inštancie rovnako dospel k záveru, že náklady súvisiace s uplatnením reklamácie nemožno považovať za dôvodné, nakoľko na strane žalovaného nebola preukázaná zodpovednosť za vytknutú vadu tovaru, ani si žalobca tieto výdavky riadne neuplatnil v záručnej lehote u žalovaného. Z dôvodu, že odstúpenie od zmluvy bolo neplatné, nebol dôvod na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 19 eur.

3. Krajský súd v Trnave rozsudkom č. k. 25CoCsp/32/2020-188 z 29. marca 2021 na odvolanie žalobcu potvrdil rozsudok Okresného súdu Senica č. k. 11Csp/59/2018-127 zo 16. októbra 2019 v časti zamietajúceho výroku a výroku o trovách konania, žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu v plnej výške.

4. Uviedol, že aj keď sa žalobca svojich nárokov domáhal titulom nároku na náhradu škody za oprávnenú reklamáciu a vydanie bezdôvodného obohatenia, súd prvej inštancie nebol právnym posúdením nároku uvádzaným žalobcom viazaný a nárok žalobcu správne subsumoval pod ustanovenia § 599 s poukazom na § 623 Občianskeho zákonníka a § 18 ods. 4 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa upravujúce zodpovednosť predávajúceho za vady tovaru a možnosť odstúpenia spotrebiteľa od kúpnej zmluvy, ak predávajúci (dodávateľ) nevybaví jeho reklamáciu v 30-dňovej lehote. Aj podľa názoru odvolacieho súdu listy žalobcu z 8. a 10. júla 2015 nemožno považovať za uplatnenie reklamácie, pretože v nich žalobca vyjadruje nespokojnosť s doterajším vybavením jeho trojnásobnej reklamácie zo strany žalovaného. Posudzujúc uvedené listy podľa ich obsahu, vnútornej skladby, zvolenej argumentácie a použitých výrazových prostriedkov žalobca nimi namieta nesprávnosť postupu, proces a výsledok vybavenia trojnásobnej reklamácie. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný sa s námietkami žalobcu vysporiadal v liste adresovanom žalobcovi dňa 21. júla 2015. Napokon žalobca aj v odstúpení od zmluvy listom zo dňa 30. augusta 2015 sám konštatuje, že trikrát reklamoval mobilný telefón kvôli tej iste vade, t.j. ani on sám nepovažoval ďalšie listy za reklamácie.

5. Odvolací súd poukázal na to, že žalobca v odvolaní poprel prevzatie dvoch súdnych zásielok a tvrdil, že pri nahliadnutí do súdneho spisu zistil, že niekto za neho dňa 25. apríla 2019 a 13. mája 2019 podpísal prevzatie zásielky, pričom žalobca v období od 20. apríla 2019 do 20. mája 2019 neprebral žiadnu poštu z dôvodu práceneschopnosti v dôsledku zápalu pľúc. Odvolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že v spise sa nenachádza žiadna doručka, ktorá by bola adresovaná žalobcovi s dátumom prevzatia dňa 25. apríla 2019. Doručka s takýmto dátumom prevzatia je súčasťou spisu, avšak táto bola adresovaná žalovanému, ktorý si ju v uvedený deň prevzal, a nie žalobcovi (č. l. 85). Pokiaľ ide o zásielku adresovanú žalobcovi s dátumom prevzatia dňa 13. mája 2019, táto sa v súdnom spise nachádza (č. l. 85). Odvolacie námietky vo vzťahu k tejto zásielke sú však rovnako nedôvodné; doručka má povahu verejnej listiny a potvrdzuje pravdivosť toho, čo je v nej uvedené, pokiaľ nie je dokázaný opak, pričom žalobca nepreukázal že by podpis na doručke nepatril jemu. Hoci žalobca na preukázanie svojho tvrdenia predložil listinný dôkaz potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, tento (i vzhľadom na miesto pobytu počas dočasnej práceneschopnosti na adrese jeho trvalého pobytu, na ktorú bola žalobcovi doručovaná aj súdna zásielka, ktorej prevzatie namieta) sám o sebe podľa názoru odvolacieho súdu nepostačuje na vylúčenie toho, že by žalobca nemohol súdnu zásielku napriek jeho dočasnej práceneschopnosti prevziať.

6. K námietke žalobcu, že mu nebolo doručené vyjadrenie žalovaného, ku ktorému sa nemohol vyjadriť,

ani uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 11Csp/59/2018-104, a to z dôvodu pochybenia Slovenskej pošty, pretože zásielka bola poštou vrátená súdu skôr ako uplynula 18-dňová lehota na prevzatie zásielky, odvolací súd uviedol, že vyjadrenie žalovaného spolu s prílohami a uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 11Csp/59/2018-104 súd prvej inštancie doručoval žalobcovi na adresu jeho trvalého pobytu prostredníctvom modulu elektronického doručovania, tzv. Centrálné úradné doručovanie. Z informácie o výsledku doručenia listinného rovnopisu (č. l. 105), prijatej súdom prvej inštancie dňa 21. augusta 2019, vyplýva, že zásielka adresovaná žalobcovi obsahujúca vyššie uvedené listiny, nebola listinne doručená z dôvodu, že si adresát zásielku neprevzal v odbernej lehote, vo vzťahu k žalobcovi nastala fikcia doručenia v zmysle § 111 ods. 3 Civilného sporového poriadku. Žalobcovi boli teda vyššie uvedené písomnosti doručené fikciou dňa 21. augusta 2019, t. j. dňa, kedy bola súdu prvej inštancie doručená informácia o výsledku doručenia listinného rovnopisu, ktorý sa považuje za deň vrátenia nedoručenej zásielky súdu. Súd prvej inštancie preto nebol povinný žalobcovi opätovne doručovať tieto písomnosti. Pokiaľ ide o žalobcom namietané nesprávne počítanie odbernej lehoty poštovým podnikom, na ktoré žalobca poukazoval, odvolací súd uvádza, že z informácie o výsledku doručenia listinného rovnopisu vyplýva, že dňa 31. júla 2019 sa uskutočnil prvý pokus o doručenie zásielky žalobcovi a dňa 2. augusta 2019 sa uskutočnil opakovaný pokus o doručenie zásielky, pričom tento dátum je zároveň aj dátumom uloženia zásielky na pošte za účelom prevzatia zásielky a od tohto dátumu plynie odberná lehota 18 kalendárnych dní. Dĺžka odbernej lehoty (18 kalendárnych dní) a dátum uloženia zásielky na pošte (2. augusta 2019) vyplýva aj z oznámenia o uložení zásielky, ktoré žalobca predložil v konaní. To, že na predmetnom oznámení je zároveň uvedené, že zásielku si možno prevziať od 5. augusta, nemá podľa odvolacieho súdu vplyv na výpočet odbernej lehoty.

7. Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou žalobcu, že súd prvej inštancie nezrušil, ani neodročil pojednávanie nariadené na 16. októbra 2019, napriek tomu, že sa riadne a včas ospravedlnil. Predvolanie na pojednávanie bolo žalobcovi doručené dňa 23. septembra 2019. Dňa 9. októbra 2019 bola súdu prvej inštancie doručená žiadosť žalobcu o odročenie pojednávania z dôvodu, že sa dňa 16. októbra 2019 nachádza mimo územia Slovenskej republiky. Súd prvej inštancie prípisom z 10. októbra 2019 oznámil žalobcovi, že jeho ospravedlnenie neakceptuje, nakoľko z neho nie je zjavné, z akého dôvodu musí žalobca práve v deň pojednávania odcestovať do zahraničia, pretože nepredložil žiadne doklady. Prípis bol žalobcovi odoslaný elektronickými prostriedkami dňa 10. októbra 2019 vo formáte „zip“ s heslom na otvorenie dokumentu, a to na elektronickú adresu, ktorú v žiadosti žalobca uviedol. Zároveň ho súd prvej inštancie žalobcovi zaslal aj prostredníctvom modulu elektronického doručovania. Odvolací súd konštatoval, že nedošlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý súdny proces, keď pojednávanie nariadené na 16. októbra 2019 nebolo zrušené, ani odročené.

8. V súvislosti s pojednávaním konaným dňa 16. októbra 2019 žalobca súčasne namietal, že žalovaný prítomný na pojednávaní nebol zastúpený oprávnenou osobou, keďže za žalovaného je oprávnený konať I. D. G. B. Odvolací súd k tomu uviedol, že na pojednávaní konanom dňa 16. októbra 2019 bol žalovaný zastúpený svojou zamestnankyňou Mgr. C. J., ktorá na pojednávaní predložila originál poverenia, aby v mene žalovaného vykonávala všetky procesné úkony v pojednávanej veci.

9. Odvolací súd tiež poukázal na to, že žalobca v odvolaní žiadal, aby bola vec pridelená inému sudcovi z dôvodu, že nahliadnutím do súdneho spisu zistil, že sa v ňom nachádza úradný záznam spísaný sudkyňou o jej zaujatosti a averzii voči jeho osobe. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca podaniami doručenými súdu prvej inštancie 15. októbra 2018, 4. januára 2019 a 1. februára 2019 namietal zaujatosť zákonnej sudkyne súdu prvej inštancie. Zákonná sudkyňa k námietkam zaujatosti z 15. októbra 2018 a 4. januára 2019 konštatovala, že na tieto námietky súd nebude prihliadať v zmysle § 52 ods. 2 Civilného sporového poriadku, nakoľko v nich nie je uvedené, kedy sa žalobca o dôvode, pre ktorý má byť zákonný sudca vylúčený, dozvedel, a neobsahujú dôkazy na preukázanie jeho tvrdenia. Uvedené skutočnosti oznámil súdu prvej inštancie písomne žalobcovi. Po podaní námietky zaujatosti z 1. februára 2019 zákonná sudkyňa uviedla, že sa vo veci cíti byť zaujatá, nakoľko žalobca opakovaním podáva „námietky zaujatosti“ proti jej osobe, kde ju obviňuje z tendenčného a účelového konania voči jeho osobe a z porušovania zákonov a Ústavy SR. V dôsledku konania žalobcu sudkyňa nadobudla osobnú averziu voči jeho osobe, kvôli ktorej už nebude môcť vec nestranné rozhodnúť. Následne boli námietky

zaujatosti spolu s vyjadrením zákonnej sudkyne predložené na rozhodnutie Krajskému súdu v Trnave, ktorý vec vrátil súdu prvej inštancie bez vydania rozhodnutia, z dôvodov, že všetky podania označené ako „námiетка zaujatosti“ nespĺňajú náležitosti podľa § 52 ods. 1 prvej vety Civilného sporového poriadku, preto na ne súd neprihliada. Zákonná sudkyňa následne oznámila predsedovi súdu prvej inštancie podľa § 50 ods. 2 Civilného sporového poriadku dôvody svojho vylúčenia, pričom predseda súdu prvej inštancie rozhodol tak, že sudkyňa JUDr. Renáta Audová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci. Argumentácia žalobcu týkajúca sa zaujatosti zákonnej sudkyne tak podľa názoru odvolacieho súdu nie je dôvodná.

10. Ďalšie odvolacie argumenty žalovaného odvolací súd považoval za nerozhodné pre rozhodnutie vo veci, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať, nakoľko by nezvrátili rozhodnutie odvolacieho súdu.

11. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca dovolanie a navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. zrušiť a vec vrátiť príslušnému súdu na ďalšie konanie. Mal za to, že vo veci je daný dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, nakoľko rozsudky súdov nižších stupňov sú arbitrárne a nepreskúmateľné, a tiež je podľa jeho názoru daný dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) Civilného sporového poriadku, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Uviedol, že súdy boli povinné aplikovať normy spotrebiteľského práva podľa Občianskeho zákonníka, smernicu Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, zákon o ochrane spotrebiteľa, ústavu SR, rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR, Súdneho dvora EÚ, Chartu základných práv EÚ.

13. Žalobca popísal postup zakúpenia telefónu a jeho reklamácie, počas ktorej bol telefón testovaný 2, 1 a 7 dní, čím nebolo možné zistiť výdrž batérie, ktorá mala vydržať 16 dní a 16 hodín. S týmito námietkami sa podľa neho súdy nevysporiadali. Výtýkal tiež súdu prvej inštancie, že mu uprel právo prerokovať vec v jeho prítomnosti tak, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom (bližšie však túto námietku nekonkretizoval). Odvolaciemu súdu vytkol nepresvedčivé odôvodnenie v bodoch 26., 27., 28., 37. - 43., 45., 46., 48. a 49. napadnutého rozsudku, ktoré je nepreskúmateľné. Odvolací súd sa len stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, pričom tento záver neodôvodnil.

14. Poukázal na § 18 zákona o ochrane spotrebiteľa a uviedol, že žalovaný žalobcu nepoučil o jeho právach a žalobca sa nemohol rozhodnúť, ktoré z týchto práv uplatňuje. Žalovaný konal nekal, pričom súdy nesprávne posudzovali nároky žalobcu a tým mu odňali právo na spravodlivý proces. Súdy oboch inštancií svojvoľne posúdili listy žalobcu z 8. a 10. júla 2015 - z ich obsahu vyplývalo, že reklamovaná vec má vady a nedá sa používať.

15. Namietal, že úvaha súdu o neunesení dôkazného bremena žalobcom je svojvoľná. Súdy podľa jeho názoru favorizovali silnejšiu stranu. Rozhodnutia sú formalistické, nerešpektujú princípy materiálneho právneho štátu. Žalobca citoval čl. 1 ods. 2, čl. 7 ods. 2 a 5 Ústavy SR a smernicu rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993. Uviedol, že pokiaľ sa dovolací súd nestotožní s potrebou jeho ochrany v zmysle smernice rady, domáhal sa postupu podľa čl. 144 Ústavy SR - prerušenie konania a podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov s ústavou.

16. Žalobca žiadal, aby dovolací súd posúdil jeho práva podľa zákona o ochrane spotrebiteľa, ktoré opomenuli súdy nižších inštancií. Súdy boli povinné brať zreteľ na čl. 38 Charty základných práv EÚ (ochrana spotrebiteľa). Poukazoval na judikatúru ohľadne potreby odôvodnenia súdnych rozhodnutí. Uviedol tiež, že mnohé slovenské súdy opakovane konštatujú, že neinformovanosť spotrebiteľa mu nemôže byť na ujmu. Navrhol, aby súd aplikoval § 41 Občianskeho zákonníka eurokonformným výkladom v súlade s čl. 6 ods. 1 smernice rady 93/13/EHS a čl. 169 Zmluvy o fungovaní EÚ a čl. 38 Charty základných práv EÚ.

17. Záverom žalobca trval na tom, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, vo veci nebol úplne zistený stav veci, nakoľko súd sa nedostatočne vysporiadal s námietkami a všetky neodôvodnil. Interpretácia súdu je v rozpore s obsahom právnej praxe, pričom odklon nie je nijako zdôvodnený. Rozsudok trpí vadami a závery sú extrémne inkonzistentné, hodnotenie dôkazov nemá racionálny základ. Odôvodnenie v bode 45 rozsudku podľa názoru žalobcu nasvedčuje tomu, že súd nemal záujem riadne zistiť skutkový stav a na jeho základe rozhodnúť. Odvolací súd nereagoval na zásadnú námietku súvisiacu s nedoručením mu vyjadrenia na č. l. 104, pričom odvolací súd uzavrel, že malo dôjsť k fikcii doručenia, čo nemožno hodnotiť inak ako porušenie práva na spravodlivý proces.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 Civilného sporového poriadku, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 Civilného sporového poriadku) skúmal prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá Civilného sporového poriadku) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

19. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

20. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

21. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

22. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 Civilného sporového poriadku je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 Civilného sporového poriadku.

23. Podľa ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Žalobca vyvodzujúc prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového

poriadku namietal nedostatky odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, jeho nepresvedčivosť, svojvoľné hodnotenie dôkazov, nekonzistentnosť prijatých záverov.

25. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, a II. ÚS 251/03). K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

26. Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku.

27. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05).

28. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku síce umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody, avšak aj v takom prípade je v zmysle § 387 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku povinný vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

29. Posudzujúc námietky dovolateľa smerujúce k nepresvedčivosti a nekonzistentnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia dovolací súd vyhodnotil rozhodnutia oboch súdov nižších inštancií v ich vzájomnej jednote a dospel k záveru, že odvolací súd rozhodujúci o opravnom prostriedku žalobcu sa

vysporiadal s jeho právne relevantnou argumentáciou adekvátne a preskúmateľne, pričom je potrebné zdôrazniť, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal tak vyhodnotením skutkového stavu ako aj právnymi závermi, na ktoré poukazoval mimo iného i odvolací súd.

30. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia obsahuje dostatočne zrozumiteľné vysvetlenie posúdenia nároku žalobcu, ktorý odvodzoval od reklamácie mobilného telefónu, ktorá nebola kladne vybavená (§ 599 a § 623 Občianskeho zákonníka, § 18 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa), vyhodnotenie jednotlivých dôkazov podstatných pre rozhodnutie veci, argumentáciu vo vzťahu k odvolacím námietkam, súčasťou ktorej je aj podrobná odpoveď odvolacieho súdu na námietky týkajúce sa dodržania zákonného procesu, a to konkrétne vo vzťahu k doručovaniu vyjadrenia žalovaného a uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 11Csp/59/2018-104, k neodročeniu pojednávania nariadeného na 16. októbra 2019 ako aj vo vzťahu k zákonnému sudcovi na súde prvej inštancie a jeho nožnej zaujatosti.

31. Z obsahu dovolania tiež vyplývajú námietky smerujúce k nesprávnemu hodnoteniu dôkazov, k čomu dovolací súd uvádza, že uvedená námietka dovolateľa nie je spôsobilou založiť prípustnosť dovolania, nakoľko ju bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v tomto prípade súdu prvej inštancie, (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000) ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012) zastávali názor, že ani prípadná neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná bez ďalšieho za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania. Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu týchto judikátov a rozhodnutí nedotkli, preto ich treba považovať za naďalej aktuálne.

32. K uvedenému však dovolací súd zároveň poznamenáva, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie obsahuje riadne odôvodnenie hodnotených dôkazov a námietky dovolateľa majú skôr povahu nespokojnosti s výsledkom ich hodnotenia.

33. Za procesnú vadu konania nemožno považovať to, že dovolatelia sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnili a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa ich predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolatelia so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasili a nestotožnili sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

34. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) Civilného sporového poriadku.

35. Podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

36. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom

právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

37. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 Civilného sporového poriadku).

38. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 432 až § 435 Civilného sporového poriadku.

39. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku).

40. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

41. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku (pozri napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017, 8Cdo/100/2019). Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; zákonodarcu túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

42. V úvode podaného dovolania žalobca výslovne odkázal na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) Civilného sporového poriadku, z ktorého vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania, následne však v texte dovolania prevažne vyčítal odvolaciemu súdu nesprávne zistenie skutkových okolností, nesprávne hodnotenie dôkazov, vyjadroval všeobecnú nespokojnosť s rozhodnutím odvolacieho súdu, domáhal sa aplikácie spotrebiteľských noriem, avšak konkrétne právne posúdenie, na ktorom odvolací súd založil svoje rozhodnutie a s ktorým žalobca nesúhlasí, v celom texte dovolania nešpecifikoval. V dovolaní,

ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku, by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Len polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v citovanom ustanovení (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017 a 7 Cdo 140/2017).

43. Dovolací súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 14. apríla 2022 sp. zn. I. ÚS 215/2022, ktorý uviedol, že „k odmietnutiu dovolania pre nesplnenie náležitostí zadefinovania dôvodu prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku ústavný súd považuje za potrebné dodať, že aj keď jeho súčasná judikatúra uprednostňuje materiálny prístup k vymedzeniu dovolacích dôvodov zo strany najvyššieho súdu (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021), dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 291/2021). Ústavne konformné riešenie vyžaduje, „aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie vecí, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť...“ Sťažovateľ, resp. jeho advokát „preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky.“ (I. ÚS 115/2020).“

44. V preskúmvanej veci podľa názoru dovolacieho súdu nemožno prijať iný záver, ako ten, že žalobca uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku (nesprávne právne posúdenie vecí odvolacím súdom) nevymedzil spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku; nenastolil, neformuloval, nepomenoval právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ani neuviedol, v čom spočíva nesprávnosť jej riešenia, ale iba predstrel skutkové tvrdenia (skutočnosti) spochybňujúce správnosť rozhodnutí súdov nižších inštancií, hoci dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 Civilného sporového poriadku).

45. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku odmietol podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie vecí v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku odmietol podľa § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

46. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

47. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.